

14.06.2018

Asia/7

§ 103

Kaupunkipyöräpalvelun laajennuksen hankinta

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n suorahankintana hankkimaan kaupunkipyöräpalvelun laajennuksen KaupunkiPyörä Suomi Oy:ltä voimassaolevan hankintasopimuksen voimassaolon ajaksi seuraavasti:

- laajennus käsittää 88 uutta pyöräasemaan ja 880 uutta pyörää
- laajennus toteutetaan aikaisintaan kauden 2019 alusta lukien kauden 2025 loppuun
- HKL maksaa palvelun toteuttamisesta yhteensä enintään 979.000 euroa / kausi (arvonlisäveroton hinta) toteutuneiden kausien määrän mukaisesti; eli suunniteltujen kuuden kauden toteutuessa palvelun arvonlisäveroton kokonaishinta on enintään 5,874 milj. euroa
- palvelusta maksettavien mahdollisten bonusten ja perittävien sanktioiden enimmäismäärät skaalataan asemien ja pyörien määrän mukaisesti samassa suhteessa kuin alkuperäisessä hankintasopimuksessa niin, että bonusten enimmäismäärä laajennusten osalta on 396 667 euroa
- muilta osin noudatetaan alkuperäisen hankintasopimuksen ehtoja.

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa liikennelaitoksen tilaamaan hankintaan lisä- ja muutostöitä yhteensä enintään 600.000 euron arvosta (ilman alv).

Johtokunta merkitsi tiedoksi, että kaupunkipyöräpalvelusta tullaan saamaan myös käyttömaksuja, jotka tulevat HKL:lle, ja että hankesuunnitelmassa on arvioitu, että näiden käyttömaksujen kokonaismäärä tulisi lisääntymään laajennuksen myötä n. 15 % vuodessa.

Johtokunta päätti myös, että päätös tehdään ehdolla, että kaupunginhallitus hyväksyy laajennusta koskevan hankesuunnitelman.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 53250
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53
http://hkl.fi

Puhelin
3101071
Faksi
09655783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI3280001301351509
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

KaupunkiPyörä Suomi Oy
Hankinta

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Alkuperäinen hankinta perustuu HKL:n tarjouskilpailuun 44H/14, jossa konsortion Moventia & Smoove SAS (Clear Channel Suomi Oy sekä Helkama Velox Oy) tarjous oli kokonaistaloudellisesti edullisin.

HKL ja konsortio ovat tehneet hankinnasta Hankintasopimuksen 16.12.2015. HKL, konsortio ja KaupunkiPyörä Suomi Oy ovat 5.7.2016 siirtäneet hankintasopimuksen HKL:n ja KaupunkiPyörä Suomi Oy:n väliseksi sopimukseksi.

Hankinnan kulku

Liikennelaitoksen johtokunta on hyväksynyt kaupunkipyöräpalvelun hankesuunnitelman 11.9.2014 niin, että kaupunkipyöräpalvelun ja ylläpidon ennakoitu kokonaisarvo kymmeneksi (10) vuodeksi on yhteensä 20.000.000,00 euroa ilman arvonlisäveroa.

Johtokunta päätti hyväksyä kaupunkipyöräpalvelun alueen laajentamisen hankesuunnitelman 5.4.2018. Johtokunta on edelleen 31.5.2018 päättänyt esittää kaupunginhallitukselle kaupunkipyöräpalvelun laajentamisen tarkennetun hankesuunnitelman ns. vaihtoehdon B suuntaisesti.

Esitetyssä hankesuunnitelmassa kaupunkipyöräpalvelun laajennus ulottuu lännessä Pitäjänmäen alueelle ja idässä metroradan varrelle ainakin Itäkeskuksen ympäristöön asti niin, että uusia kaupunkipyöräaseimia tulee 88 kpl ja uusia kaupunkipyöriä 880 kpl. Nyt esitetyssä hankinnassa on kyse tämän hankesuunnitelman mukaisen palvelun hankkimisesta.

Hankesuunnitelmaa ei ole vielä käsitelty kaupunginhallituksessa ja nyt esitettävä hankintapäätös tehdään ehdolla, että hankesuunnitelma hyväksytään esitetyssä muodossa.

HKL on käynyt sopimusneuvotteluja nykyisen toimittajan KaupunkiPyörä Suomi Oy:n kanssa hankintasopimuksen pohjalta tehtävästä lisä-

hankinnasta ja toimittajan kanssa on saavutettu neuvottelutulos, jonka sisältö ilmenee päätösehdotuksesta. Osapuolet saavuttivat laajennuksesta neuvottelutuloksen 11.6.2018.

Suorahankinnan perusteet

Erityisalojen hankintalain mukaa hankintayksikkö voi valita suorahankinnan, kun teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan; lisäedellytyksenä on, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta.

Nyt esitettävässä hankinnassa on kyse jo hankitun kaupunkipyöräpalvelun toimimisesta laajennetussa muodossaan yhtenäisesti hankintasopimuksen keston ajan vuoteen 2025 asti. Yhtenäiseen järjestelmän toimintaan päästään järjestelmään liittyvien erityisten yhteentoimivuusvaatimusten vuoksi käyttämällä alkuperäisen hankintasopimuksen toimittajaa.

Lisäksi hankintalain mukaan hankintasopimukseen voidaan tehdä muutos ilman uutta hankintamenettelyä, jos alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja taikka ylimääräisiä tavarantoimituksia, jotka eivät sisältyneet alkuperäiseen sopimukseen, ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä ja aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten merkittävää päällekkäisyyttä hankintayksikölle.

Lisähankinta tarkoittavasta sopimusmuutoksesta on tehtävä sopimusmuutosilmoitus tilanteessa, jossa hankintasopimus ylittää EU-kynnysarvot.

HKL toteaa, että hankittavan kaupunkipyöräpalvelun laajennuksen toteuttaminen tarkoituksenmukaisella ja käyttäjäystävällisellä tavalla edellyttää, että se on kaikilta osin yhteentoimiva olemassa olevan järjestelmän kanssa. Yksinoikeuden suojaamisen vuoksi tässä tilanteessa suorahankinta on mahdollinen, kun hankintaa ei voida kilpailuttaa ai-noan mahdollisen toimittajan suojattujen immateriaalioikeuksien vuoksi.

HKL:n asiassa tekemän selvittelyn perusteella on ilmeistä, että järkeviä ja toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

KaupunkiPyörä Suomi Oy
Hankinta

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 31.05.2018 § 91

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle kaupunkipyöräpalvelun laajentamisen hankesuunnitelman hyväksymistä vaihtoehdon B suuntaisesti. HKL jatkaa hankkeen valmistelua niin, että syksyn budjettineuvotteluihin mennessä on käytettävissä tieto siitä, miten laajennus olisi toteutettavissa koko kaupunkiin markkinahintatasoisesti. Vaihtoehto B käsittää Pitäjänmäen ja Herttoniemen alueiden lisäksi laajennuksen ulottamisen pidemmälle metroradan varteen Itäkeskukseen ja Puotilaan asti.

Kaupunkipyöräpalvelun laajennuksen kustannus on hankesuunnitelman mukaan vuosina 2019-2025 enintään miljoona euroa vuodessa eli yhteensä 7 milj. euroa koko sopimuskaudella. Summa maksetaan palveluntuottajalle vuosittain kahdessa erässä.

Suunnittelua ja hankintaa jatketaan hankesuunnitelman mukaisesti ja hankintapäätös tuodaan johtokunnan käsiteltäväksi välittömästi hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Jos laajennuksen ensimmäisiä alueita ehditään toteuttaa jo 2018, niistä hyväksytään lisäksi enintään 0,5 milj. euron kustannus. Laajennuksen kokonaiskustannukseksi tulee näin enintään 7,5 miljoonaa euroa, joka kustannettaisiin kaupungin erillisrahoituksella. Päätöksen mukainen hankesuunnitelman toteuttaminen edellyttää, että hankkeelle saadaan budjettirahoitus Helsingin kaupungilta.

Laajennus ulottuu lännessä Pitäjänmäen alueelle ja idässä metroradan varrelle ainakin Itäkeskuksen ympäristöön asti. Uusia kaupunkipyöräasemia tulee noin 88. Tarkat alueet ja asemamäärä määrittyvät palve-

lun toteutussuunnitteluvaiheessa vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten kanssa.

Helsingin kaupunkipyöräpalvelun toteuttaminen määritettiin HKL:n tehtäväksi Helsingin kaupungin pyöräilynedistämishjelmassa 2014 (27.1.2014, HEL 2013-001995). Toteuttamisesta tehtiin hankesuunnitelma, joka hyväksyttiin 2014(27.03.2014, HEL 2014-003639) ja hankinta kilpailutettiin 2015 (20.10.2015, HEL 2014-003639).

Liikennelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunkipyöräpalvelun alueen laajentamisen hankesuunnitelman 05.04.2018 (HEL 2018-002575). Tämä päätösehdotus on sisällöltään vastaava, mutta asemamäärää on tarkennettu suuremmaksi.

Hyväksyessään kaupunkipyöräpalvelun hankesuunnitelman, Helsinki sitoutui rahoittamaan palvelua enintään kahdella miljoonalla eurolla vuodessa. Palvelu pystyttiin kuitenkin hankkimaan kaupungille selkeästi hankesuunnitelman arviota edullisemmin, kaupungin maksaessa palvelusta 1,295 Meur/vuodessa. Palvelun laajennuksen myötä kaupungin maksama vuosittainen rahoitus olisi yhteensä enintään 2,295 miljoonaa euroa (ilman alv.).

Palvelu otettiin käyttöön 2016 keväällä aluksi 50 kaupunkipyöräasemalla ja 500 pyörällä, josta määriä kasvatettiin kaudelle 2017 kolminkertaiseksi, 140 kaupunkipyöräasemaan ja 1400 pyörään. Jälkimmäisestä määrästä puuttui vielä 10 asemaa ja 100 pyörää, jotka olivat väliaikaisesti Espoossa pilottikokeilussa. Kaudella 2018 Helsingissä tulee olemaan 150 kaupunkipyöräasemaa ja 1500 pyörää. Tämän lisäksi samalla maksulla ja asiakkuudella käyttäjä voi käyttää myös Espooseen toteutettavaa kaupunkipyöräpalvelua, joka tulee toimimaan yhteneväisesti Helsingin kaupunkipyöräpalvelun kanssa. Espooseen tulee keväällä 2018 70 kaupunkipyöräasemaa ja 700 pyörää, laajentuen jo saman kesän aikana 105 pyöräasemaan.

Kaupunkipyöräpalvelu on otettu Helsingissä hyvin vastaan, käyttäjiä on paljon ja matkoja tehdään erittäin aktiivisesti myös kansainvälisesti vertailtuna. Koko kauden käyttöoikeuden maksaneita käyttäjiä oli 2017 kaudella 34105 kpl. Matkoja tehtiin vuonna 2017 vilkkaimpina päivinä yli 11/pyörä/päivä, koko kauden keskiarvon ollessa noin seitsemän matkaa päivässä jokaista pyörää kohden.

Hyvin menestyneelle kaupunkipyöräpalvelulle on toivottu laajentumista asiakaspalautteissa ja kaupunginvaltuuston aloitteessa (Arhinmäki Paavo ym. valtuustoaloite Kvsto 7.6.2017 asia 38). HKL:n selvitysten mukaan laajentumiselle on potentiaalisia alueita, joilla työpaikkojen ja asuntojen tiheys on sopiva.

Kaupunkipyöräpalvelun laajennus ei aiheuta lisästarvetta HKL:n omaan henkilöstöön.

Hankintapäätös laajennuksesta on hankesuunnitelman mukaan edessä mahdollista tehdä kevään 2018 aikana ja täydessä nyt toteutettavassa laajuudessaan uusi verkosto olisi käytössä kauden 2019 alusta alkaen.

Käsittely

31.05.2018 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä täydensi päätöksen ensimmäistä kappaletta kuulumaan: Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle kaupunkipyöräpalvelun laajentamisen hankesuunnitelman hyväksymistä vaihtoehdon B suuntaisesti. HKL jatkaa hankkeen valmistelua niin, että syksyn budjettineuvotteluihin mennessä on käytettävissä tieto siitä, miten laajennus olisi toteutettavissa koko kaupunkiin markkinahintatasoisesti. Vaihtoehto B käsittää Pitäjänmäen ja Herttoniemen alueiden lisäksi laajennuksen ulottamisen pidemmälle metroradan varteen Itäkeskukseen ja Puotilaan asti.

05.04.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi